

**Gymnázium Angely Merici
Hviezdoslavova 10, Trnava**

**Prijímacia skúška
na osemročné štúdium
SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA**

9. máj 2016

Otázky 01 – 05 sa vzťahujú na ukážku 1:

Ukážka 1

Tak som polovicu detí, čiže jedno, chcela poslať po tie rožky, keďže už chodí. Aj nákupnú tašku som mu dala, aj číslo platobnej karty nadiktovala, aj kľúčik na krk zavesila, a potom som si uvedomila, že nedočiahne na tlačidlá vo výťahu. Tak som ho zasa vyzliekla, vyzula a prinútila zabudnúť číslo platobnej karty, keďže bývame neďaleko hračkárstva. Pre istotu. A keďže som sa práve prezliekala z pyžama, povedala som malej dcére, aby reč nestála: „Dones mi, prosím ťa, ponožky!“ Ona sa postavila, odišla do vedľajšej izby a doniesla mi ponožky. Hovorím si, to musí byť náhodička, tak som skúsila znova: „Prosím ťa, dones mi ponožky!“ A ona zase odišla do vedľajšej izby a na vlastné oči som videla, ako otvorila zásuvku s ponožkami, jedny vybrala, zásuvku zasa zavrela a akoby sa nechumelilo, doniesla mi ďalší pár zmotaný do kľbka.

Myslela som si, že medzi dojímavé top situácie v živote ženy patrí napríklad to, keď jej muž daruje diamantovo-rubínovo-zlato-strieborno-drahokamový prsteň a pokľakne pred ňou. Mojou top dojemnou situáciou sa stalo prinesenie ponožiek. Áno! Odvtedy sa mi pri pohľade na ponožky tísnu slzy do očí. Čiže v podstate celý deň.

Aj druhá polovica mojich detí, čiže jedno, objavilo vďaka prvej polovici zásuvku, a tak sú odvtedy ponožky všade. Deti si ich kradnú, jedia, žužľú, hádžu po sebe a hlavne rozbaľujú z kľbiek. Plačú, keď sa im ich nedarí obliecť, plačú, keď sa im ich nedarí natiahnuť na hlavu.

(Kristína Farkašová – Som mama, upravené)

01

Koľko detí má rozprávačka podľa ukážky 1?

- A) viac ako dve
- B) dvoch chlapcov
- C) iba jedno dievča
- D) dve, aspoň jedno je dievča

02

Ktoré tvrdenie o rozprávačke je podľa ukážky 1 pravdivé?

- A) Jej deti si už bez problémov vedia obuť ponožky.
- B) Celý život plače pri pohľade na ponožky.
- C) Jej deti sa pokúšajú obliecť si ponožky aj tam, kam nepatria.
- D) Najdôležitejšou situáciou v jej živote bolo darovanie drahého prsteňa.

03

Prečo nakoniec podľa ukážky 1 nepustí rozprávačka dieťa do obchodu?

- A) Je ešte príliš nízke.
- B) Aby neušlo do hračkárstva.
- C) Potrebuje, aby jej podalo ponožky.
- D) Nevie si zapamätať číslo platobnej karty.

04

Koľko rozkazovacích viet je v ukážke 1?

- A) 0
- B) 1
- C) 2
- D) 3

05

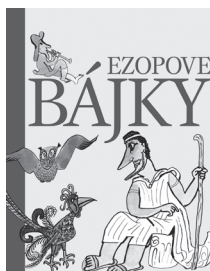
Čo má rozprávačka v ukážke 1 na mysli podčiarknutou vetou: muž daruje prsteň a pokľakne pred ňou?

- A) Mužovi sa podlomili kolená.
- B) Muž žiada ženu o ruku.
- C) Muž urobil niečo zlé a prosí ženu o prepáčenie.
- D) Muž gratuluje žene k jej sviatku.

Otázky 06 – 08 sa vzťahujú na ukážku 2:

Ukážka 2

Na okraji lesa žil so svojou rodinou drevorubač. Celý deň sa mordoval so sekerou v hore. Raz kráčal popri hlbokéj bystrine. Sekera sa mu vyšmykla a spadla do vody. Drevorubač začal bedákať, pretože bez sekery sa obával o živobytie pre svoju rodinu.

Drevorubačov nárek začul Merkúr – boh vody. Ulútostilo sa mu a vytiahol z rieky sekeru z čistého zlata a ponúkol mu ju. Ale drevorubač si ju nevzal. Merkúr sa opäť ponoril a vytiahol sekeru zo striebra. Ani tú si však drevorubač nevzal. Po tretíkrát mu vytiahol jeho starú sekeru. Drevorubač sa veľmi potešil, pretože takou sekerou si mohol ďalej zarábať na živobytie. Merkúrovi sa jeho čestnosť zapáčila, a tak mu daroval aj zlatú, aj striebornú sekeru.

V dedine, kde býval, sa to dozvedel iný drevorubač a zaraz bežal k rieke, kam hodil svoju sekeru a volal na Merkúra, aby mu pomohol. Merkúr sa opäť zjavil, vytiahol z rieky zlatú sekeru a podal mu ju. Naradostený drevorubač skríkol: „Ďakujem, to je moja sekera!“ To Merkúra rozhnevalo a zlatá sekera zmizla. Darmo drevorubač vyvolával, neriekal – jeho sekera zostala na dne rieky ležať naveky.

(Ezop – Merkúr a drevorubač)

06

Ktorá ľudová múdrosť nevyplýva z ukážky 2?

- A) Lož má krátke nohy.
- B) Uspokoj sa s tým, čo máš.
- C) Byť čestný sa vypláca.
- D) Lepší vrabec v hrsti ako holub na streche.

07

Ktorá dvojica vlastností najlepšie vystihuje dvojicu drevorubačov v ukážke 2?

- A) nerozvážny a márnivý
- B) poctivý a prefikáný
- C) čestný a rozvážny
- D) dobrý a zlostný

08

Čo znamená slovné spojenie mordoval sa so sekerou z ukážky 2?

- A) namáhavo pracoval so sekerou
- B) prechádzal sa so sekerou
- C) pokúšal sa zabiť sekerou
- D) cvičil triky so sekerou

09

Ktoré slovo je synonymom k slovu vykynožiť?

- A) vytĺcť
- B) vyniesť
- C) vyhubiť
- D) vyložiť

Otázky 10 – 12 sa vzťahujú na ukážku 3:

Ukážka 3

Po veľkom úspechu prvej série večerníčkov *Mimi a Líza* a aj knihy, ktorá podľa nich vznikla, prichádza autorský tím s ďalšími šiestimi príbehmi. Dve nezvyčajné kamarátky Mimi a Líza nás opäť zavedú do fantastických svetov. V starých hodinách nájdú zlo-myseľnú vílu Hrdzu, pod zemou zas úspešnú atlétku – dážďovku Nelu. Vesmírom poletia v bubline, čosi nakúpia a čosi rozdadajú. V písmenkovej vojne bude Líza generálom a Mimi chvíľu roztopašnou Lízou.

Tieto nové veselé prí-behy ste mohli v decembri 2015 sledovať v slovenskej televízii aj ako večerníčkové rozprávky, ktoré nasle-dovali po odvysielaní prí-behov z prvej série. Keďže autori projektu myslia aj na nevidiace deti, Rádio Regina potom odvysielalo aj rovnomenné rozhlasové rozprávky, ktoré režírovala Táňa Tatlánková.

Titul *Mimi a Líza 2* nájdete v našej ponuke aj v kolekcií s prvým dielom za skvelú cenu. V našej po-nuke je aj kolekcia s DVD a jej cena je iba 18,65 €. Keby ste si knihu a DVD u nás kupovali samostatne, zaplatili by ste 20,14 € (v bežných kníhkupectvách až 21,95 €). Kúpou tejto kolekcie ušetríte 1,49 €.

(www.martinus.sk, upravené)

10

Kedy boli podľa ukážky 3 odvysielané rozhlasové rozprávky?

- A) pred oboma televíznymi sériami
- B) po prvej televíznej sérii
- C) zároveň s druhou televíznou sériou
- D) po druhej televíznej sérii

11

Ktoré tvrdenie je podľa ukážky 3 pravdivé?

- A) Mimi a Líza nájdú dážďovku Nelu ukrytú v sta-rom budíku.
- B) Tatiana Tatlánková režírovala rozprávky vhodné aj pre slepé deti.
- C) Cena knihy a DVD zakúpených spolu je 20,14 €.
- D) Prvá séria večerníčkových rozprávok bola nato-čená podľa knihy Mimi a Líza.

12

Aký slohový útvar je ukážka 3?

- A) reklama
- B) správa
- C) reprodukcia
- D) rozpravanie

13

V ktorej vete sa nachádzajú antonymá?

- A) Oblé rohy papiera zastrihával tupými nožnicami.
- B) V ponurej triede sedeli drzí chalani vedľa usilov-ných bifľošiek.
- C) Očarujúci úsmev tanečnice z plagátu ho sprevá-dzal až k nevzhľadnému vchodu metra.
- D) Mladí ľudia sa chceli pustiť do rozhovoru s mĺk-vym pouličným gitaristom.

Otázky 14 a 15 sa vzťahujú na ukážku 4:

Ukážka 4

*S deravou hlavičkou
do dlaní opretou
hravo som prekízol
zo všetkých predmetov
O chvíľu začína
hudobná výchova
a tá ma jediná
určite pochová*

*Nerozumiem vôbec notám
len tak žasnem čo je to tam
čakám či mi čosi povie
malý krížik na osnove
začnem spievať clivým tónom
vraj to nie je celkom ono
už som z toho celý chorý
ale všetci profesori
vravia že ma nezabije
aspoň trochu teórie
náš učiteľ ten sa nedá
situácia je bledá
nenápadne poznamená
že nepoznám Beethovena*

*Nikto mi to neuverí
že som išiel do opery
sedím v lóži na prízemí
počúvam a dobre je mi
keď sa človek trochu vžije
sú to pekné melódie
Tak sa zo mňa na môj veru
stal odborník na operu*

(Milan Lasica – Hudobná výchova)

14

Čo možno povedať o chlapcovi z ukážky 4?

- A) V škole patril k veľmi bystrým žiakom.
- B) Snaží sa spievať, aj keď nepozná noty.
- C) Stal sa z neho operný spevák.
- D) Na opernom predstavení sa cíti nesvoj.

15

Ktorá veta vystihuje hlavnú myšlienku ukážky 4?

- A) Čo sa za mladi naučíš, v starobe akoby si našiel.
- B) Keď vtáčka lapajú, pekne mu spievajú.
- C) Koho chlieb ješ, toho pieseň spievaj.
- D) Netreba hneď hádzať flintu do žita.

16

V ktorých vetách sú správne napísané veľké a malé písmená?

- 1) Moja mama robí najlepšie francúzske zemiaky.
- 2) Všetci hovoria, že Slovenské ženy sú krásne.
- 3) Mám veľmi rada fašiangy.
- 4) Moja sestra je elegantná ako Parížanka.

17

V ktorých možnostiach je zakryté í?

- 1) s moj m kamarátom
- 2) so svoj m šarkanom
- 3) k tvoj m rodičom
- 4) naš m autom

18

V ktorých možnostiach sú všetky slová napísané správne?

- 1) syn, lýtko, blýskať sa, výber
- 2) úkryt, úsvit, blízko, sikot
- 3) pribiť, umývačka, vydra, plíš
- 4) príbytok, svišť, slina, oblznúť

19

V ktorých slovných spojeniach dochádza k spodobovaniu?

- 1) ľahký vánok
- 2) dlhá modlitba
- 3) ťažká taška
- 4) kamarátkin náramok

20

V ktorých možnostiach majú všetky slová v nominatívne množného čísla na konci *i*?

- 1) policajt, reč, strom
- 2) obuvník, step, noc
- 3) maliar, vlas, kotol
- 4) organizátor, vec, harfista

21

V ktorých možnostiach sú všetky slovesá vytvorené pomocou predpony?

- 1) vedeli, vynesieme, zložíte
- 2) spadla, vynechaj, prerezal
- 3) prežijeme, vyložíš, odpovedala
- 4) pestujeme, uvarila, spracujem

22

V ktorých možnostiach môžeme obe prídavné mená stupňovať?

- 1) usilovný, nízky
- 2) krehký, plátenný
- 3) tichý, slušný
- 4) námorný, dobrý

23

V ktorých možnostiach je na oboch miestach zakryté písmeno *y*?

- 1) v poradí siedm žiak, veľa nízk ch domov
- 2) z vesel ch okamihov, so zúfal m krikom
- 3) s priateľsk m pozdravom, kamarátsk prístup
- 4) prišiel deviat , rýchli m autobusom

24

V ktorých vetách sú obe číslovky rovnakého druhu?

- 1) Prví osadníci tu postavili dvadsaťpäť veľkých dedín.
- 2) Dvanásť žiaci zo štyroch tried boli vyznamenaní.
- 3) Začiatkom dvadsiateho storočia sa začala prvá svetová vojna.
- 4) Pätnásť šikovných umelcov vytvorilo stotridsaťštyri zaujímavých sôch.

25

V ktorých možnostiach sú podčiarknuté zámená rovnakého druhu?

- 1) Ty si ich videla? Tie štyri knihy na stole sú ich.
- 2) Jej krása vyrážala dych. Mal by si jej tie veci vrátiť.
- 3) Večer by si mohla prísť bez neho. Zajtra by sme sa mohli stretnúť u neho.
- 4) Boli to jeho zošity. Ale jeho priateľov nemôžem zavolať.

26

Ako sa nazýva neveršovaná reč, ktorej základnou jednotkou je *veta*?

27

Ku každej vete napíš, či je príslovím, porekadlom alebo pranostikou.

- a) *Na počiatku roku, keď sú mokrie časy, od hnevu si vinár bude šklbať vlasy.*
- b) *Ako sa do hory volá, tak sa z hory ozýva.*
- c) *Padla kosa na kameň.*

28

Napíš podčiarknuté slová v správnych tvaroch.

- a) S rázni ľuďmi sa len ťažko na niečom dohodnem.
- b) Podaj ja tú knihu!
- c) Lekári, sestry a učítelia patria k dôležití ľuďom.

29

Ktoré písmená sú zakryté v nasledujúcich vetách?

- a) Sto slamy sa týčil priamo do oblakov ako komín.
- b) Pri dýchaní sa mu hru pravidelne dvíhala.
- c) Z celej sily skríkol na psa: „Zale do budy!“

30

Vypíš z nasledujúcej vety všetky slová, v ktorých majú byť veľké písmená.

V starej turej sa vždy počas vianočných sviatkov všetci zídeme na námestí slobody.

31

Napíš podstatné mená v nominatíve množného čísla.

- a) *luster*
- b) *klavír*
- c) *hus*

32

Vypíš z viet všetky slová, v ktorých je pravopisná chyba.

Ako druhý dobehli s rovnakou otázkou Janovy synovia. Chceli vedieť, či sa v drevenom materiály objavili čudné škvrny.

33

Nahraď každé podčiarknuté slovné spojenie jedným slovesom s predponou tak, aby sa nezmenil význam viet.

- a) Ak ho nezavoláš, pôjde preč.
- b) Rozhodla som sa to dať do koša.
- c) Škatule som musel dať vysoko na policu.

34

Vypíš z vety sloveso, ktoré je v 3. osobe, v jednotnom čísle a v budúcom čase.

Keď je človek nerozhodný, musí počúvať intuíciu, tá ho vždy posunie správnym smerom.

35

Ktoré z uvedených slov sa nedá použiť, ak slová usporiadame do zmysluplnej vety?

počas víkend pôjdeme na Budapešti s kamarátmi tento výlet do

**Prijímacia skúška na osemročné štúdium
SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA, 9. máj 2016**

Správne odpovede a spôsob hodnotenia

Správne odpovede:

01 	D	16 	A N A A	26 	próza
02 	C	17 	A A N A	27 	a) pranostika b) príslovie c) porekadlo
03 	A	18 	A N N A	28 	a) ráznymi b) mi c) dôležitým
04 	C	19 	A A A N	29 	a) h b) ď c) z
05 	B	20 	N A N A	30 	starej, turej, námestí
06 	D	21 	N A A N	31 	a) lustre b) klavíry c) husi
07 	B	22 	A N A N	32 	druhý, Janovy, materiály
08 	A	23 	A N N A	33 	a) odíde b) vyhodiť (zahodiť) c) vyložiť
09 	C	24 	N A A A	34 	posunie
10 	D	25 	N N A A	35 	počas
11 	B				
12 	A				
13 	C				
14 	B				
15 	D				

Spôsob hodnotenia:

- a) otázky 01 – 15 (označené): za správnu odpoveď pridelíte **2 body**, za nesprávnu odpoveď a za žiadnu odpoveď pridelíte **0 bodov**. Ak žiak vyznačí viac ako jednu možnosť, pridelíte **0 bodov** (a to aj v prípade, keď medzi vyznačenými možnosťami je aj správna odpoveď).
- b) otázky 16 – 25 (označené): ak žiak správne posúdi všetky štyri možnosti, pridelíte **4 body**. Ak žiak správne posúdi tri možnosti, pridelíte **2 body**. Ak žiak správne posúdi menej ako tri možnosti, pridelíte **0 bodov**.

Ukážka hodnotenia takejto otázky:

Správne riešenie otázky je
A A N N.

16		1	A	N	
			☒	☐	✓
		2	A	N	
			☐	☒	✗
		3	A	N	
			☒	☐	✗
		4	A	N	
			☐	☐	–

Hodnotiteľ značkami vyznačil, ktoré
žiakove rozhodnutia boli správne (✓),
ktoré nesprávne (✗) a na ktoré
neodpovedal (–).

*Kedže žiak posúdil správne jednu zo štyroch možností, získa za svoju odpoveď **0 bodov**.*

- c) otázky 26 – 35 (označené): za správnu odpoveď pridelíte **3 body**. Ak žiak napíše nesprávnu odpoveď alebo nenapíše žiadnu odpoveď, pridelíte **0 bodov**.

V nasledujúcich otázkach navrhujeme prideliť body aj za čiastočne správne výsledky:

- V otázke **27** po jednom bode za každé správne priradenie.
- V otázke **28** po jednom bode za každé správne napísané slovo.
- V otázke **29** po jednom bode za každé správne napísané písmeno. Poradie musí byť dodržané.
- V otázke **30** po jednom bode za každé správne slovo. Všetky môžu začínať malým písmenom.
- V otázke **31** po jednom bode za každé správne napísané podstatné meno.
- V otázke **32** po jednom bode za každé správne slovo.
- V otázke **33** po jednom bode za každé správne sloveso.

V teste možno získať maximálne 100 bodov.